

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
E-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

**EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA
LITEWSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **20 maja 2021 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

**WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia zdającego do:

☐	dostosowania zasad oceniania.
--------------------------	----------------------------------

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

EMLL-R0-**100**-2105

1 tema. Remdamiesi pateikta ištrauka suformuluokite problemą ir ją panagrinėkite. Naudokitės Mildos Česnavičiūtės apmąstymais ir kitais kultūros tekstais. Rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 300 žodžių.

Milda Česnavičiūtė

Ar išlaikysime savo tautiškumą?

Tauta yra žmonių grupė, siejama bendro krašto, dvasinės giminystės ir vienos idėjos bei siekimų. Tai kilmė, tradicija, kalba, bendru likimu susieta žmonių bendruomenė su jai būdinga dvasia.

Tiek individai, tiek tautos turi daug bruožų, kurių apibendrinti beveik neįmanoma. Kiekvieno žmogaus tapatybė yra savita, asmeniška ir sudėtinga. Žmogaus asmenybė ilgainiui gali daugiau ar mažiau pasikeisti, o su ja keičiasi ir jo tapatybė. Būnant tarp savo tautiečių ir savitoje aplinkoje yra kur kas lengviau išlaikyti ir savo tapatybę. Vis dėlto asmenybės aukštesniam lygiui išlaikyti būtina perimti vertybes, moralinius principus ir gerbti save bei kitus. Sunykus tautinėms, sunyksta ir kitos vertybės: šeima, kultūra, moralė.

Nutautėjus arba praradus tautinę savimonę, neretai prarandama ir savoji vertė. Tautiniam ir asmeniškam identitetui reikia sąmoningo apsisprendimo ir daug pastangų tai pasiekti.

Tautą labai sunku įsivaizduoti be savos teritorijos ar savos kalbos. Toks vienetas galėtų būti gal tik tautos dalis, gyvenanti kur nors svetur. Vis dėlto jai reikėtų turėti kokį nors ryšį, istorinį ar dabartinį, su tautos kamieniu savame krašte. Pagrindinius tautos bruožus formuoja sava bendruomenė, bendra kalba, bendri papročiai, bendra istorija ir sava kultūra.

Pasaulio žmonija susideda iš įvairių tautų, kurios turi daug panašumų, bet kartu yra labai individualios. Kiekviena tauta turi savo vertybes, savo gyvenimo taisykles ir tarpusavio bendradarbiavimo nuostatas. Jaunimas augdamas perpranta savo tautos tradicijas ir dorovės principus, suvokia artimo meilės svarbą, savo paties vertę ir teisę laisvei, pagarbai. Be abejonės, normalus žmogus, mylėdamas savo tautą, išsiugdo pagarbą ir kitų tautų žmonėms, išmoksta dalytis su kitais savo idėjomis. Jis žino, kad ir kitos tautos turi savo kultūrą, kuri irgi yra vertinga ir iš kurios galima mokytis.

Tauta, tautybė bei tautiškumas yra įgimtos vertybės, bet joms reikia toliau augti, plėstis ir tvirtėti kiekviename individe. Atrodytų, kad savo krašte išlaikyti ir praplėsti tautiškumą nesunku, bet ir ten tautybei išlaikyti reikia sąmoningų pastangų. Tautiškumas nėra tik procesas; jis yra žmogaus tapatybės ženklas: jis yra vertybė, kurią reikia gerbti ir puoselėti.

Tautinės tapatybės perdavimas iš vienos kartos į kitą neišvengiamai susijęs su tam tikrais išorinių ir vidinių aspektų pakitimais. Kai kurie aspektai gali būti išlaikyti labiau nei kiti, o kai kurių gali būti apskritai atsisakyta. Pavyzdžiui, trečiosios kartos narys gali subjektyviai save priskirti etninei grupei, nors nekalba jos etnine kalba, nepuoselėja tradicijų ir nedalyvauja etninėse organizacijose. Kita vertus, jis gali laikytis tradicijų, bet neturėti stipraus prisirišimo prie grupės jausmo.

Dabar vertybės smarkiai kinta. Paskendus interneto masinėje informacijoje gali neatsirasti laiko nei savo istorijai, nei savo kalbai, nei savo vertybėms. [...]

Tačiau šiuo metu labai ryškios kitos problemos.

Globalizacija, tautiškumas ir asmeniška tapatybė yra veiksmi, kurie šiais laikais lemia žmonijos ateitį. Kai visa žemė yra visiems prieinama ir kai elektroninė komunikacija baigia nugalėti kalbų bei papročių skirtumus, kyla klausimas, ar visa žemė kada nors netaps viena tauta, o tarpasmeniniai žmonių santykiai tik mechaniniu žinių pasikeitimu? Globalizacija – tai procesas, neturintis nei savos kultūros, nei savos moralės, nei artimo meilės principų.

Globalizacija yra procesas be turinio. Turinys glūdi tautinėje ir asmeniškoje tapatybėje. Bet tam turiniui išlaikyti reikia asmeniškų, nuoširdžių pastangų. Tam reikia tarpusavio bendravimo, ištikimumo savo vertybėms ir gyvenimo moraliniams principams. Globalizacija bus teigiamas procesas, jei mes jam duosime gerą turinį. Tas turinys yra ne kas kita, o žmonės.

<http://www.bernardinai.lt>

2 tema. Interpretuokite ir palyginkite pateiktus eilėraščius. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 300 žodžių.

Jonas Aistis

Lopšinė

TU MIK, o sapne tau drugeliai sapnuosis
Ir sparneliais lengvais tave mariomis neš.
Tu mik, nebijok – aš tave palinguosiu
Ir pernakt naktužėlę budėsiu čia aš.

Žiūrėk, kaip ten vyšnios ir obelys miega,
Kaip sidabro akim praregėjo naktis.
Atjos karaliūnas per kvepiantį sniegą, –
Jam veja ir takai obelių nusnigti.

Padangėm skrajosi, sietyną pasieksi...
Karaliūnas tau naktį atneš dovanų:
Atneš jis tau viską, o viską, ką mėgsti –
Lėlių, saldumynų, margų kaspinų...

Mane tu matysi vis budint, liūliuojant,
Nerimaujant per naktį ir laukiant tavęs.
O bus ten tau miela žiūrėt, kai po kojų
Karaliūnui tarnai baltą žirgą atves.

Užsės karaliūnas, reikės vėl jam joti
Ir kovot kažikur su piktais slibinais,
O tujen džiaugsminga žvaigždėtame plote
Drugelius bevaldysi šilkų kaspinais.

Ištįsus aušrinės rausviems spindulėliams,
Vienu jų tu parsliuogsi linksmutė namo –
Matysi vėl obelis žydint ir lėlę,
Kurią tau karaliūnas šiąnakt dovanos.

O rytą, iš miego saldaus atsikėlus,
Vėl pasaką gražią aš imsiu tau sekt –
Tu mik, mano miela, tu mik, mano lėle,
Prie tavęs aš budėsiu, budėsiu pernakt!

<http://antologija.lt>

Vincas Mykolaitis Putinas

Lopšinė

Užmiki, vis vien kas bebūtum, –
Ar tu mano draugas, ar priešas –
Sakau tau:
Labanakt, užmiki...
Tą naktį praeivę su juoda skraiste ant peties
Kaip vaikas augvę
Prie lopšio mielai pasitiki.
Labanakt, užmiki...

Užmerki akis kietai kietai
Ir pirštais užspauski ausis!
Jau sutemom dengias dangaus skliautai,
Ateina naktis –
Varyki šalin tas mintis,
Kad nieko daugiau neregėtum,
Kad nieko daugiau negirdėtum,
Kad nieko nejaustum daugiau.

Labanakt, užmiki
Kad, rytui išaušus,
Širdis tau suplaktų smagiau.
Laimingas, kas tiki,
Kad rytą vėl saulė sušvis.
Nors dabar tik naktis, tik naktis.
Vis vien kas bebūtum, –
Sakau tau:
Labanakt, užmiki –
Laimingas, kas tiki...

<http://antologija.lt>

WYPRACOWANIE

na temat nr.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

